

Atelier de norvégien animé par Jean-Baptiste Coursaud

Beatles de Laars Saabye Christensen

EXTRAIT N°1

Det blei mye faenskap den høsten. Vi spilte Revolver den høsten. Det var den høsten vi blei konfirmert.

En gang i uka var vi hos presten i Frogner kirke, hver onsdag. Det lukta mugg og våte sokker i det trange steinrommet. Vi var minst tjue stykker, hadde hver vår bibel og hver vår salmebok. Presten var en sånn skitype, med dråpe under nesa og loddrette rynker. Stemmen hans var enorm. Han preika om alt det vi hadde lovet da vi blei døpt.

Og selvsagt var Gåsen der. Etter timen klemte han seg på da vi fyrte opp en pinne ute i Bygdøy allé.

– Syns du om presten? spurte vi.

– Gørr, sa Gåsen.

– Ganske mye slit for de gavene, sa jeg.

– Ønsker meg hammondorgel, sa Gåsen.

– Jøss. Kan du spelle, eller? spurte Gunnar.

– Piano. – Han trakk på det. – Skal begynne i band.

– Band! Hvilket da?

Vi mista nesten pusten.

– Får se, sa han bare og stirra i bakken.

En meitemark krøyp over fortauet. Han tråkka på den.

– Åffer gjorde’u det, á?

Gunnar pekte på klysa og skar grimaser. Gåsen smilte merkelig.

– Hadde lyst.

Han trakk på skuldrene og gikk nedover gata.

Vi subba opp til fontenen. Den var stengt for vinteren, enda det bare var september. En fyr kom ridende på en hest langs alleen i midten, jøss, det var ganske flott, en blank, brun hest gjennom regnet.

– Hvor lenge skal fattern din være hjemme? spurte jeg.

– Tre måneder, sa Seb og pelte fram en Teddy. Han så sur ut.

– E'kke det ålreit, á? Gunnar tente en fyrstikk og skjermte den med de digre nevene sine.

– Joa. Men han og muttern krangler hele tida. Og så maser'n om at jeg skal klippe meg.

– F-f-fattern bråker også, mumla Ola og dro i fjona. Vi fant fram kam og ordna sveisen. Vi prata ikke så mye den høsten, men noe måtte vi jo si, vi prata om Frigg som lå på fjerdeplass og hadde sjans på gull, om den nye Stones-lp'en, Aftermath, om treninga vi skofta. Men det vi alle ville snakke om, beit vi i oss. Om Fred.

Vi gikk hjemover, tause og forknytte i gule regnfrakker.

– E'kke sikkert jeg gidder fortsette hos presten, sa Seb plutselig.

Vi bråstansa.

– Ikke kødd, á, sa jeg. Det er jo til konfirmasjonen vi skal få instrumentene til The Snafus!

De andre nikka.

– Joa. Men åffer skal vi gå der når vi ikke trur en dritt på det?

– Sa jo det, ditt kjøttthue. Presangene!

Vi dro hjem til Gunnar og spilte *Revolver*. *One two three four!* Seb lå strak når han hørte de første grepene på *Taxman*. Og *Eleanor Rigby* var der igjen, vi pressa oss sammen rundt høyttaleren, som om vi frøys og platespilleren var et bål. Jeg var litt sur for at Paul alltid skulle ha med en sviske på hver lp, *Here, there and everywhere*, men *For no one* satt som en pil i hjertekammeret, vi tenkte på alle jentene, Unni og Klara, Nina og Guri. Vi måtte spille *Girl* i samme slengen, satt med knytta never og ga faen i alle jentene på hele kloden. Sitaren til George gikk gjennom marg og bein, var som å være hos tannlegen. Og *Tomorrow never knows* var passe sprø. Hørtes ut som John sang med hue i en blomsterpote mens et helt orkester blåste på kinobilletter i bakgrunnen.

– John Lennon b’yner å bli feit, sa Seb da han hadde fått pulsen under hundre.

Gunnar blei sur og klemte på magen for å teste bilringene.

– Ikke faen. Ser bare sånn ut. Er skjorta som er svær!

– S-s-skal hvertfall ha sånne solbriller til sommer’n, sa Ola og pekte på Ringo.

Ute stod regnet skrått og jevnt.

September 66.

– Ja, sa vi. Til sommer’n.

Og enda en gang beit vi i oss det vi aller mest ville si, og luska hjem med hver vår tunge stein i brystet.

Muttern venta med kveldsmaten. Fattern leste i en tjukk bok med engelsk tittel. Etter jul skulle han bli filialsjef.

– Nå skal du snart få være med i teatret, sa mor.

Det lød som en utkallelse til krigen. Jeg ville ikke være med i teatret.

Jeg hadde hjertet i halsen, men det var også det eneste jeg hadde, jeg var edru som en mumie, det skulle i hvert fall ikke Cecilie få på meg, at jeg dreit meg ut i fylla to ganger på rad. Jeg stod aleine i gymsalen, de andre var oppe i røykebula i 1d. Elevrådet hadde hosta fram militærpurk som dørvakter. Krigen var igang. Kunne ikke se Cecilie.

Så kom bandet, Public Enemies, kom rett fra steinhulene og inntok podiet i hjørnet, jøss, det var annen rase enn Snowflakes, de stod der oppe i de verste klærne jeg hadde sett, den gamle jakka mi fra Nesodden var reineste blazeren i forhold. De myste til hver sin kant, som om de ikke helt skjønnte hvor de var, organisten velta en flaske over tangentene, bassisten rapte i en mikrofon. Så tro de til, plutselig, alle på likt, og vi fikk bakoversveis og gangsperre på stedet, inni hampen, for en fot! Seb var allerede fortapt, bana seg vei til podiet og stirra på munnsplilleren og der blei han stående. Guri tørna litt sur og satte seg i et hjørne, Gunnar og Sidsel dansa, Ola tok det helt isi, for han hadde dame i Trondhjem, ikke noe stress der i gården.

Og i kaoset, i kaoset av dansende, lykkelige og kjem-

pende mennesker, i musikkens knallharde labyrinter, rydda jeg meg vei, som om det var en skog, Norwegian Wood, jeg måtte finne Cecilie, men uansett hvor jeg kom, Cecilie var ikke der. Jeg kjøpte en cola og stod død og maktesløs og drakk. Det kunne ikke være sant, at hun ikke kom, at jeg hadde venta en hel vinter, at det var blitt et nytt år, 1968, at amerikanerne hadde sendt 15 000 nye soldater til Vietnam, at Che Guevara var død for lengst, at Doors hadde kommet med ny lp, at Forsytesagaen snart var slutt, at det første mennesket i verden hadde fått nytt hjerte og allerede var død, at Nord-Vietnam hadde innleda Tet-offensiven, og så kom hun ikke.

Sleipe-Leif banka på skallet.

– Karlsen på Taket, sa han. Ser du etter noen?

– Moren min henter meg klokka ti, sa jeg.

– Lurt, sa Sleipe-Leif. For dyrene på podiet er ikke i bånd.

Jeg gikk. Han fulgte etter.

– Komitéen møter på dassen om ti minutter, sa Sleipe-Leif. Vi har vedtatt enstemmig at colaen er for svak.

Han blunka tre ganger med høyre øye og blei borte. Musikken snodde seg gjennom øregangene som rusten piggråd. *Little Red Rooster*. Seb stod ved podiet og stirra seg blind. Cecilie var ingen steder. Jeg skulle på dass, men ville ikke gå dit nå. Guri var plutselig ved siden av meg og ville danse. Vi dansa. Hun var fin å holde i.

– Seb er morsom å gå ut med, sa hun.

– Seb har ting å lære i kveld, sa jeg.

– Det har du også, sa hun.

– Jeg? Åssen det?

– Hvorfor skriver du ikke til Nina?

Blikket mitt var på jakt, en overnervøs falk med vingene i fatler. Vi dansa en stund uten å si noe, best slik, vondt å skrike til hverandre hele tida.

– Hvorfor har du ikke svart på brevene hennes? gjentok Guri.

– Skal gjøre det, sa jeg feigt, og i det samme kom Cecilie. Hun kom ikke aleine. Hun kom sammen med Kåre, redaktøren for skoleavisa, 2. gym. Jeg slapp Guri og slepte meg bort til disken og beordra en cola og sugerør. Kunne heller latt være å komme i det hele tatt. Jeg var ferdig, over og ut med Kim Karlsen, med Kimse, jeg har mitt eget verb også, Kimse, over og ut, nedenom og hjem. Skulle skrive til Nina likevel, skulle gjøre det i kveld, visst faen, et langt, sugende brev til Nina.

Public Enemies tok pause og luska ned fra podiet, og det blei øredøvende stille i salen. Jeg kom meg unna før baren blei invadert av danseløver og hanegaler og knehøner.

Seb ville gå hjem og hente munnspletten, men Guri holdt ham igjen.

– Må bruke både tunga og leppene og henda! peste han. Hørte'ru Little Red Rooster, eller! Ganske stålull, hva!

Var litt ukonsentrert, så på Cecilie som satt midt i redaksjonen og blei traktert med latter og komplimenter. Redaktøren stod på en stol og holdt tale, og Cecilie lo som jeg aldri hadde sett henne le før. Blødende magesår. Hjertet falt ut av høyrearmen, det nye hjertet mitt, kroppen avviste det, jeg holdt den blodige, bankende klumpen i hånden, null verdt.

– Er'u der?

Seb knipsa foran nesa mi.

– Både og, sa jeg. Sjelen har forlatt legemet.

– Bra, sa han. Død over materialismen.

Sidsel kom løpende, hektisk og redd.

– Gunnar krangler, pusta hun.

Hun pekte mot døra. Der stod Gunnar, med en flokk ganske tett rundt seg og stemninga var amper.

Vi rydda oss vei.

– Jævla kommunist! var det første vi hørte. Det var en høy slåpe som sa det, han spytta tørt mot golvet da han hadde uttalt det. Jævla kommunist!

Gunnar var frampå.

– Hva inni helvete har vietnameserne gjort deg, á! Har de gjort deg noe, eller! Har de gjort faenskap i Amerika? Hva? Har'e vært en eneste vietnameser eller kineser og lagd krøll i Amerika?

Slåpen bøyde seg over Gunnar og vifta med slipset.

– Det er kamp mellom frihet og undertrykkelse, din kødd! Flytt til Russland hvis du ikke liker deg her!

Gunnar lo høyt.

– Russland! Hørte dere det? *Russland!*

Gunnar fortsatte å le mot Slåpen.

Veit ikke hvorfor, men jeg blei så klin forbanna, på hele den polerte gjengen med blå jakker, de glatte trynene, de ligna hverandre, på en prikk, et mangehoda uhyre.

Jeg tenkte på mannen som hadde gått løs på det bildet med en øks. Et bilde!

Jeg tenkte på napalm som brenner under vann.

Jeg tenkte på fotografiet av den gråtende jenta og den ødelagte landsbyen.

Jeg tenkte på Cecilie.

– Du forsvarer altså å bombe landsbyer sønder og sam-

men, sa jeg, og jeg måtte ha sagt det ualminnelig høyt, for alle bråsnudde seg mot meg på likt. Hva? Landsbyer hvor det bor barn, gamle, kvinner, du forsvarer altså det?

– Det er krig, sa Slåpen.

Jeg frøys.

– Krig? Mellom hvem da?

– Mellom den frie verden og kommunismen.

– Og den frie verden slepper napalm på unger?

– Det er krig, gjentok han. Vi forsvarer oss!

– Vi! Vi! Forsvarer! Oss!

Tror jeg ropte.

– Etter oss kommer b-b-bakteriene, sa Ola like bak meg, og så satte Public Enemies igang igjen, golvet dirra og den zoologiske hagen åpna.

Cecilie dansa med redaktøren. Cecilie dansa med elevrådsformannen. Jeg var ferdig. Skulle ønske jeg bare kunne sette igang propellen og sveve ut av rommet. Men jeg drømte ikke mer om å fly. Ikke etter den festen hos Cecilie.

Gunnar kom bort til meg.

– Den greide vi fint, gliste han.

– Hva da?

– Hva da! Ikke drit, á! Satte dem jo rett til veggs, jo, mann!

– Klart vi gjorde det, sa jeg, og Cecilie dansa forbi uten å spanse så mye som en øyekrok eller en munnvik.

Gunnar forsvant med Sidsel.

Ola prata med Guri.

Seb satt ved podiet og var hinsides.

Jeg kjøpte en cola og rusla på dass, møtte Sleipe-Leif og Peder på veien.